

№140 березень
2017

Директор видання: Маргарита Юрченко
Експерти: Мирослав Піщик
Ярослав Рабошук

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх
04053, Україна, Київ
тел. (44) 486 2878
факс (44) 486 2812

АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

АМУ: хроніка, події, коментарі

Діалог з урядом триває.

В.Гройсман: «Ми побудуємо якісну систему управління державою на базі місцевого самоврядування»

21 березня Прем'єр-міністр України провів нараду з міськими, селищними, сільськими головами у рамках засідання Правління Асоціації міст України

стор. 2

ПУЛЬС РЕФОРМ

Фахові секції АМУ обговорюють «Законодавчі карти» реалізації секторальних стратегій реформ, розроблених ПУЛЬСом

стор. 14

Життя українських міст

Київ, Дніпро, Львів, Івано-Франківськ, Миколаїв, Кам'янець-Подільський, Жовква, Бобринецька ОТГ

стор. 10

Консультації спеціалістів

Роз'яснює Аналітичний центр АМУ: кадрові питання місцевої ради

стор. 18

Місцеве самоврядування за кордоном

Досвід та політика європейських міст щодо прозорого управління і залучення громадян до прийняття рішень

стор. 21

Актуальна тема

Як живуть громади після об'єднання
«Громада газдує. Після об'єднання бюджет Верхнянської ОТГ зріс у 10 разів» (Інтерв'ю голови ОТГ Миколи Філіповича)
Іллінівський сільський голова Володимир Маринич: «Першим бути завжди важко, але почесно та цікаво»

стор. 25

www.auc.org.ua

Видання здійснене в рамках Проекту USAID ПУЛЬС, який Асоціація міст України впроваджує за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку. Впровадження проекту стало можливим завдяки підтримці американського народу, здійсненій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст не обов'язково відображає думку USAID або Уряду США.

ДІАЛОГ З УРЯДОМ ТРИВАЄ. ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР УКРАЇНИ ПРОВІВ НАРАДУ З МІСЬКИМИ, СЕЛИЩНИМИ, СІЛЬСЬКИМИ ГОЛОВАМИ У РАМКАХ ЗАСІДАННЯ ПРАВЛІННЯ АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ

21 березня у Києві відбулося засідання Правління Асоціації міст України, в рамках якого Прем'єр-міністр України **В.Гройсман** провів нараду із міськими, селищними, сільськими головами.

У засіданні, яке проходило під головуванням Голови АМУ Київського міського голови **В.Кличка**, взяли участь міські, селищні, сільські голови-члени Правління АМУ, з боку Уряду - Віце-прем'єр-міністр - Міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ **Г.Зубко**, Віце-прем'єр-міністр **В.Кістіон**, Міністр фінансів **О.Данилюк**, в.о. Міністра охорони здоров'я **У.Супрун**, голова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг **Д.Вовк**.

Проводив засідання Голова АМУ, Київський міський голова **В.Кличко**. У вступному слові він наголосив на проблемних питаннях місцевого самоврядування, серед яких, зокрема, підвищення тарифів на електроенергію для забезпечення зовнішнього освітлення та роботи міського електротранспорту. «Протягом 2015-2016 років НКРЕКП своїми постановами значно підвищила тарифи на електроенергію для потреб зовнішнього освітлення та міського електротранспорту. Так, зростання вартості

електроенергії на 2016 рік – у 2,5 рази, а на 2017 рік ще додатково на 40% є критичним, особливо для сільських населених пунктів, міст і селищ районного значення», – підкреслив В.Кличко. Він зазначив, що також зросла вартість електроенергії для міського транспорту: на 2016 рік на 40%, а на 2017 – на 73%. «Тож пропозиція Асоціації міст – встановити пільгові тарифи на електричну енергію для потреб зовнішнього освітлення та міського електротранспорту. А також ми пропонуємо розробити державну програму енергоефективних заходів у сферах зовнішнього освітлення населених пунктів та міського електричного транспорту», – заявив В.Кличко.

Крім того, Голова АМУ наголосив на проблемах галузі теплопостачання, серед яких - заборгованість держави перед постачальниками послуг за надані населенню пільги та субсидії; непогашена Держбюджетом заборгованість з різниці в тарифах за надані комунальні послуги, що накопичилася за минулі періоди та інші. «Ми звертаємося до Кабміну з проханням унормувати ці питання, а також забезпечити проведення державою своєчасних розрахунків за надані населенню пільги та субсидії», – підсумував В.Кличко.

У своєму виступі В.Кличко також висловив занепокоєння щодо появи законодавчих ініціатив, спрямованих на зменшення фінансової самостійності громад: «Міністерство фінансів підготувало та розмістило на офіційному сайті проект змін до Податкового кодексу, яким пропонується скасувати місцевий акциз з тютюнових виробів. І позиція Асоціації міст з цього питання чітка - скасувавши роздрібний акциз з тютюнових виробів, уряд може поставити під загрозу стабільність наповнення дохідної частини місцевих бюджетів та реалізацію низки програм на виконання власних повноважень».

Звертаючись до міських, селищних, сільських голів, Прем'єр-міністр України **В.Гройсман** наголосив, що децентралізація влади є однією з найбільш системних реформ, що забезпечила незворотні зміни і зміну якості життя людей з кожним роком. «Ми побудуємо якісну систему управління державою на базі місцевого самоврядування», – підкреслив Глава Уряду. Він зазначив, що у рамках реформи з децентралізації було створено належний механізм формування самодостатніх об'єднаних територіальних громад. Бюджети об'єднаних територіальних громад зросли у 3-5-7 разів. Була повністю змінена бюджетна система, що зокрема визначила ПДФО як місцевий податок і його 60% сьогодні зараховується до місцевих бюджетів та йде на місцеві потреби. Після фінансової децентралізації було визначено низку повноважень, які почали передаватися на місця для того, щоб забезпечити самодостатність громад.

Прем'єр-міністр закликав місцеву владу до спільної взаємодії у здійсненні секторальних реформ та реалізації необхідних змін по усій країні. «Ми з вами покликані, щоб продовжувати реформу [з децентралізації влади] і змінювати якість послуг, які ми надаємо сьогодні. З огляду на це нам з вами потрібно вирішити питання змін у системі освіти, це будемо робити спільно з вами, охорони здоров'я, яка знаходиться сьогодні у важкому стані. Це наш виклик, щоби створити якісну систему охорони здоров'я для забезпечення потреб людей. Будь-яка секторальна реформа без вашої участі, без вашого лідерства є нереальна», – зазначив Прем'єр-міністр.

Говорячи про стан охорони здоров'я, В.Гройсман зазначив, що Уряд здійснює локальні програми у медичній сфері. Так, спільно з місцевою владою у різних областях України буде створено 13 центрів серцево-судинної хірургії. Крім того, з 1 квітня розпочинає діяти програма виділення безкоштовних ліків для хронічно хворих на серцево-судинні захворювання, цукровий діабет II типу та бронхіальну астму.

У сфері освіти Глава Уряду закликав представників місцевої влади до підтримки та лідерства у процесі формування повноцінних опорних шкіл, що здатні надавати якісну освіту для дітей. Крім того, він підкреслив необхідність

підтримки владою на місцях професійно-технічної освіти та модернізації програм навчання. Глава Уряду також зауважив, що за три роки потрібно, використовуючи

отримані в результаті децентралізації можливості, зняти черги на дитячі садочки в країні.

Щодо інших напрямів взаємодії Прем'єр-міністр зазначив, що Уряд розпочинає масштабне будівництво доріг та консолідує кошти для цієї роботи спільно з місцевими ресурсами, можливостями Державного фонду регіонального розвитку. Окремо В.Гройсман наголосив на питанні енергоефективності.

В.Гройсман закликав місцеву владу розвивати національну економіку. «Ми плануємо у 2017 році 3% економічне зростання. Це означає, що в українців буде більше роботи, вони будуть більше отримувати заробітної плати, ви будете отримувати більше податків, Україна буде більш конкурентоздатною», – наголосив Прем'єр-міністр.

Далі нарада продовжилася у форматі діалогу – керівники органів місцевого самоврядування змогли поставити питання безпосередньо урядовцям.

Спершу було піднято низку «земельних питань». Так, Чорноморський міський голова **В.Хмельнюк** порушив проблему відведення земельних ділянок під полігони ТПВ та кладовища. Він також зазначив, що застосування деяких положень

Порядку нормативної грошової оцінки земель населених пунктів призводить до зменшення платежів до місцевих бюджетів. Славутський міський голова, Голова Хмельницького РВ АМУ **В.Сидор** говорив про надання земельних ділянок учасникам антитерористичної операції, у тому числі можливість виплати грошової компенсації замість надання таких ділянок.

На його думку, доцільно було б розглянути питання щодо використання земель оборони, які не використовуються Міноборони за цільовим призначенням, для потреб населених пунктів.

Багато запитань до представників Уряду було зі сфери охорони здоров'я. Ладизинський міський голова **В.Коломєйцев** зазначив, що існують питання щодо утворення госпітальних округів, реформи фінансування системи охорони здоров'я. Миргородський міський голова, Голова Полтавського РВ АМУ **С.Соломаха** та Чорноморський міський голова **В.Хмельнюк** наголосили на проблемі забезпечення лікувальних закладів життєво необхідними препаратами, зокрема витратними матеріалами та лікарськими засобами для гемодіалізу, а також

Правління АМУ, скасувавши роздрібний акциз з тютюнових виробів, Уряд може поставити під загрозу стабільність наповнення дохідної частини місцевих бюджетів. Виконавчий директор АМУ **М.Пітцик** зазначив, що недоліки скасування роздрібного акцизного податку можна простежити на прикладі акцизу з роздрібного продажу нафтопродуктів. *«За даними Укрстату в січні 2017 року обсяг проданого бензину моторного та дизпалива через мережу АЗС в порівнянні з січнем 2016 року зменшився на 17,1 тис. тонн та на 7,2 тис. тонн відповідно або -14,4% по бензину та -8,2% по дизпаливу»*, - підкреслив М.Пітцик. Про те, що коштів у місцевих бюджетів ледве вистачає на забезпечення життєдіяльності населених пунктів говорили

В.Сидор та В.Кличко. «Я не хотів би, щоб ми продовжували експериментувати, зменшуючи надходження до місцевих бюджетів», - наголосив Голова АМУ, Київський міський голова.

Львівський міський голова, Голова Львівського РВ АМУ **А.Садовий** порушив питання, що стосується багатьох українських міст, і особливо гостро стоїть зараз у Львові – щодо вивезення та утилізації твердих побутових відходів. Він зазначив, що без підтримки з боку державних органів цю проблему важко вирішити, і попросив своїх колег – мерів інших міст України – тимчасово прийняти на полігонах ТПВ зі Львова. *«Ми підписали з французькою компанією «Egis» угоду на виготовлення проекту сучасного сміттєпереробного комплексу та коригування проекту рекультивації старого сміттєзвалища. Кошти виділяє французька держава»*, - зазначив А.Садовий.

В.Сидор порушив ще одну проблему – недоотримання місцевими бюджетами коштів з держбюджету на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження. Крім того, він зазначив, що місцеві бюджети не у повному обсязі отримують з державного

вакцинами проти сказу. На ситуацію щодо закупівлі за державні кошти лікарських препаратів для хворих на рідкісні захворювання звернув увагу Чернігівський міський голова **В.Атрошенко**.

Гостра дискусія точилася навколо пропозиції Мінфіну скасувати місцевий акциз з тютюнових виробів. На думку членів

бюджету відшкодування за перевезення громадян пільгових категорій.

Багато запитань члени Правління АМУ ставили щодо підвищення тарифів на електроенергію для забезпечення зовнішнього освітлення та роботи міського електротранспорту. Зокрема, цю проблему порушили у виступах Житомирський міський голова, Голова Житомирського РВ АМУ **С.Сухомлин** та Маловисківський міський голова **Ю.Гульдас**. Крім того, С.Сухомлин наголосив на необхідності зменшення вартості нестандартного приєднання об'єктів до електричних мереж.

Учасники наради обговорили зміни, які мають відбутися на місцях після проведення тарифної децентралізації. Маріупольський міський голова **В.Бойченко** зазначив, що великою мірою тарифи залежать від ціни на газ, місцева влада значного впливу на їх рівень не має.

За результатами робочої наради Прем'єр-міністра із міськими, селищними, сільськими головами центральним та місцевим органам виконавчої влади були дані доручення щодо вирішення порушених питань.

Після завершення наради Правління перейшло до розгляду питань порядку денного.

Першим було ухвалено рішення прийняти у члени Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України»: Крижопільську селищну раду, Томашпільську селищну раду, Шпиківську селищну раду, Вапнярську селищну раду, Дашівську селищну раду, Клекотинську сільську раду, Микулинецьку

сільську раду, Бабчинецьку сільську раду та Жданівську сільську раду Вінницької області, Баранівську міську раду, Червоненську селищну раду, Вишевицьку сільську раду та Білокоровицьку сільську раду Житомирської області, Воскресенську сільську раду та Малотокмачанську сільську раду Запорізької області, Тлумацьку міську раду та Білоберізьку сільську раду Івано-Франківської області, Заваллівську селищну раду Кіровоградської області, Білокуракинську селищну раду Луганської області, Скориківську сільську раду Тернопільської області, Новопокровську селищну раду Харківської області, Великокопанівську сільську раду та Музиківську сільську раду Херсонської області, Маківську сільську раду Хмельницької області, Носівську міську раду Чернігівської області.

Далі Правління АМУ затвердило:

- Стратегію з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків Асоціації міст України на 2017-2018 роки та План заходів щодо реалізації цієї Стратегії на 2017 рік;

- Стратегію з питань екологічної збалансованості розвитку територіальних громад Асоціації міст України на період до 2030 року та План реалізації цієї Стратегії на 2017-2019 роки.

Також було прийнято рішення утворити Секцію з питань екологічної збалансованості розвитку територіальних громад АМУ, головою якої обрано Миргородського міського голову С.Соломаху.

З усіма рішеннями Правління АМУ можна ознайомитися на сайті Асоціації auc.org.ua

«МАРШРУТИ УСПІХІВ» ОБ'ЄДНАЛИ ОСВІТЯН У ЛЬВОВІ

Асоціація міст України впроваджує загальнонаціональну Програму обмінних візитів «Маршрути успіхів» для представників органів місцевого самоврядування. Цикл щомісячних навчальних поїздок організовується в рамках Проекту ПУЛЬС, який реалізується за підтримки USAID. Головна мета - поширення кращих практик та успішного досвіду вирішення місцевих проблем та впровадження новацій, зокрема, завдяки зростанню місцевих бюджетів внаслідок децентралізації та отримання нових повноважень в процесі секторальної децентралізації.

1-2 березня відбувся навчальний візит до Львова на тему «Організація надання освітніх послуг та проведення навчально-методичної роботи в закладах освіти». Переїмати досвід в освітян Львова прибули близько 40 представників міст з майже усіх областей України. Серед учасників переважно керівники міських управлінь освіти та

методичних кабінетів.

Аналітик АМУ **Л.Мозгова** детально розповіла про участь Асоціації міст України в реформі освіти, що триває в державі. А ця участь таки чимала, адже АМУ не лише допомагає у розробці освітніх законопроектів, захищаючи принципові речі, наприклад, збереження методичної роботи в освіті, а й сприяє впровадженню цієї реформи в об'єднаних територіальних громадах, містах-членах АМУ; допомагає переїмати досвід кращих практик у галузі освіти. «Одним із основних завдань навчально-методичних центрів та методичних кабінетів системи освіти є якісна психологічна і фахова підготовка педагогічних працівників до проходження сертифікації», - вважає Л.Мозгова.

Про місцеві освітні проекти та досвід їх фінансування розповіла виконувач обов'язків начальника управління освіти департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради **Л.Васюта**. Виконавчий директор Львівського регіонального відділення АМУ **В.Абаїмов** наголосив на важливості вивчення досвіду з метою впровадження кращих практик у систему роботи органів місцевого самоврядування та привітав учасників навчального візиту.

Про досягнення львівських освітян учасникам зустрічі розповіла директор Навчально-методичного центру освіти м. Львова **Л.Приставська**. Адже Львів славиться не лише своїми вишами, а й школами, ліцеями, гімназіями. Розуміючи значення освіти для рідного міста та й усієї країни, загалом покращенню її якості, впровадженню нових технологій у місті Лева приділяють чимало уваги. І це позначається згодом на успіхах львів'ян на обласних та загальнодержавних олімпіадах, у високих балах ЗНО та чималій кількості золотих та срібних медалей, з якими

жому повітрі.

Для освітян-учасників візиту їхні колеги зі Львова провели три музейні уроки: з хімії, львовознавства та біології. Відповіли вони і на чималу кількість питань з організації навчання, методичної роботи тощо.

Другий день навчального візиту «Маршрути успіхів» відчинив двері до навчальних закладів Львова. Зокрема, відбувся візит до початкової школи «Джерельце», де освітяни ознайомилися з досвідом втілення Концепції нової української школи на практиці. «Ми прагнемо створити комфортне емоційне середовище для дітей та прагнемо, щоб наші діти йшли до школи з бажанням, поважали себе та інших,

росли творчими та впевненими у собі, вміли вирішувати проблеми та вільно висловлювати свою думку», – зазначила директор школи **С.Мазур**. Учасники візиту, окрім діалогу з керівником закладу, відвідали інтерактивні уроки, під час яких навчальний процес здійснювався з використанням індивідуальних планшетів із навчальними програмами.

Учасники навчального візиту відвідали також класичну гімназію при Львівському національному університеті імені Івана Франка. Директор гімназії **Ю.Джала** розповів про методичні новації, що використовують педагоги у своїй роботі, зокрема, про використання інтерактивних технологій під час викладання предметів. Окрім того, він детально відповів на запитання щодо аутсорсингу послуг із харчування дітей у навчальному закладі. «Аутсорсинг в освіті – це перспектива для забезпечення автономізації навчального закладу. Передання повноважень із харчування дітей коледжу харчових технологій є цікавою формою співпраці, яку ми бачимо у Львові. Так, коледж одержує базу для проведення навчальної практики, а керівник школи спрямовує свої зусилля не на господарську діяльність, а на забезпечення якості навчально-виховного процесу. Цей досвід заслуговує на поширення», – зазначила Л.Мозгова.

Наприкінці зустрічі учасники обмінялись враженнями та обговорили ідеї, які можуть втілитися з практики освітньої системи Львова у своїх містах.

КИЇВ

Столиця першою запроваджує закупівлю додаткових соціальних послуг

Київ перший в Україні запроваджує закупівлю додаткових соціальних послуг. Як повідомляє Департамент соціальної політики КМДА, нововведення відбудуться в рамках внесення змін до програми «Турбота. Назустріч киянам».

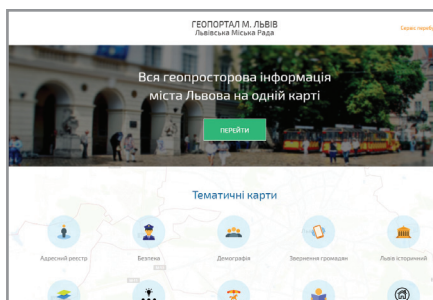
За допомогою територіальних центрів проведено опитування соціально вразливих категорій населення. А спеціальна робоча група опитала представників громадських організацій. За результатами було визначено п'ять видів соціальних послуг, для замовлення яких передбачено 1 млн 928 тис. гривень.

Зокрема, передбачено такі послуги: соціальний супровід сімей, які виховують дітей із різними видами нозологій (даун-синдром, аутизм, захворювання ЦНС); соціальна адаптація дітей із різними видами нозологій (у форматі літнього денного табору, також включені заходи для батьків); паліативна допомога (допомога людям, які мають невиліковні прогресуючі захворювання); підтримуюче проживання та адаптація осіб із числа дітей-сиріт (у тому числі осіб із інвалідністю) від 18 до 23 років; підтримуюче проживання та соціальний супровід сімей (осіб) у складних життєвих обставинах.

Після такого «точкового» експерименту міська влада зможе запустити проект закупівлі соціальних послуг у повному обсязі, залучивши сюди не тільки міську цільову програму «Турбота. Назустріч киянам», але й «Соціальне партнерство».

ЛЬВІВ

Створено єдиний онлайн-геопортал міста

Сектор геоінформаційних систем Львівсько-го комунального підприємства «Міський центр інформаційних технологій» разом з компанією SoftPro розробили геопортал міста, де відтепер можна дізнатися усю найважливішу інформацію про Львів онлайн. Метою цього проекту є висвітлення даних про різні сфери життя у форматі муніципальної електронної карти.

Презентацію універсальної онлайн-карти відвідав міський голова Львова Андрій Садовий та високо оцінив проект: «Львів – відкритий для світу. Ми маємо бути відкриті для кожного львів'янина, для кожного українця. 99,9% інформації має бути публічною, відкритою, щоб можна було аналізувати, думати і приймати мудрі рішення».

На сайті геопорталу <https://map.city-adm.lviv.ua/> можна дослідити карту об'єктів соціальної інфраструктури, муніципальних проектів, шкіл за рейтингом успішності учнів, демографічну карту, історичні мапи Львова та навіть теплову карту злочинності, а також знайти багато іншої корисної інформації.

Проект буде розвиватися надалі. Серед найближчих планів – карта велоінфраструктури, ремонту доріг, транспортних маршрутів, благоустрою та розклад актуальних подій міста.

КИЇВ

Розпочинається впровадження енергосервісних контрактів у житлових будинках для здійснення енергомодернізації

Енергосервісний контракт (ЕСКО) – це інструмент, який дозволяє споживачу ресурсів суттєво зменшити витрати на енергоресурси та модернізувати енергообладнання без значних інвестицій зі свого боку. Фінансування бере на себе енергосервісна компанія, що укладає зі споживачем контракт та здійснює модернізацію. Вкладені кошти вона повертає згодом, впродовж довгострокового контракту

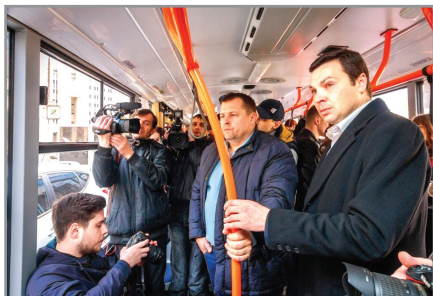
за рахунок економії на оплаті енергоресурсів споживачами.

Застосування ЕСКО-механізму – це поширена у Європі практика досягнення енергоефективності будівель, що дає змогу залучити кошти інвесторів для впровадження заходів енергозбереження. Українські міста зараз лише на початку шляху впровадження ЕСКО-контрактів, тоді як столиця є лідером такого підходу в закладах бюджетної сфери. З 19 контрактів, укладених в Україні, 15 – у Києві. Зараз визначено ще три будинки, в яких буде проведено енергоаудит для подальшого впровадження заходів з енергозбереження на умовах ЕСКО.

Отже, застосування механізмів енергосервісних контрактів сприятиме притоку інвестицій в енергомодернізацію, якої зараз потребує основна частина житлового фонду України.

ДНІПРО

Сплатити за проїзд у трамваях можна через QR-код

У Дніпрі за проїзд у трамваї першого маршруту відтепер можна розрахуватися за допомогою смартфона. Інновація є одним з етапів запровадження електронного квитка. Для сплати за проїзд слід відсканувати смартфоном спеціальний код. Вартість квитка списується через інтернет-банкінг. Після цього користувачеві приходить зображення електронного квитка. Схитрувати та зробити скріншот буде неможливо, адже справжній білет – це виключно рухома картинка з різними номерами.

«Маршрут першого трамваю найбільш затребуваний, ним щодня користується близько 90 тис. пасажирів. Ми будемо розповсюджувати систему на інші маршрути. Рухатимемося вперед і в питанні електронного квитка. Наразі триває пошук інвестора, адже повноцінне впровадження проекту коштуватиме близько 8 млн доларів. Та справа цього варта, оскільки так ми зможемо побороти тіньові оплати», – зазначив мер Дніпра Борис Філатов під час інспекції оновлень в громадському транспорті.

Наліпками з QR-кодами наразі оснащуються 28 трамвайних вагонів маршруту №1. Новий спосіб оплати опанували вже близько сотні контролерів. Слід зазначити, що вартість квитка у трамваї залишається незмінною – 1,5 грн. Водночас за проїзд можна буде розрахуватися готівкою.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

Скоро у місті запрацює перший
підземний контейнерний
майданчик для сміття

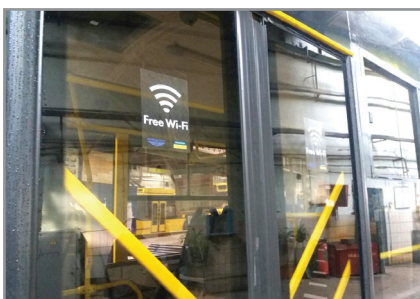
Підземний контейнерний майданчик для роздільного збирання сміття сконструйований з чотирьох занурених у землю контейнерів із зовнішніми люками. Через них можна буде викидати відсортовані відходи. Перевізник сміття буде дистанційно включати механізм та піднімати баки на поверхню, щоб їх очистити.

Івано-Франківський міський голова Руслан Марцінків зазначає, що Департамент житлової, комунальної політики та благоустрою зараз активно працює над вті-

ленням проекту. Споруджувальні роботи розпочнуться одразу після проведення тендеру – ближче до літа.

КИЇВ

Тролейбуси з безкоштовним Інтернетом
почали їздити столицею

В тролейбусах Києва з'явився безкоштовний Wi-Fi. Пасажири зможуть скористатися доступом до Інтернету під час подорожі маршрутами № 5, 6, 18, 25, 28, 33, 35, 41, які є найдовшими із столичних маршрутів.

Громадський транспорт, що надає таку можливість, позначений наліпками "Free Wi-Fi" на корпусі та в салоні. Підключитись до Wi-Fi можна з пристроїв, які підтримують функцію бездротового Ін-

тернету, та вільно користуватися ним протягом усієї поїздки.

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ

Теплоенергетичний комплекс
міста переведено на
тверде біопаливо

Всі міські об'єкти теплоенергетичного комплексу переведені на тверде біопаливо. Сумарна потужність котлів на пелетах із соломи, дерева та щепи в Кам'янець-Подільському становить майже 18,9 МВт.

За словами міського голови Михайла Сіماشкевича, у 2011-2016 роках було модернізовано обладнання і введено в експлуатацію шість котельнь на твердому паливі. Зараз триває реконструкція котельні на вул. Тімірязєва, 123, де встановлено твердопаливний

котел потужністю 2,5 МВт.

«В масштабах нашого міста нам вдалося досягти енергетичної незалежності. Це може зробити кожне українське місто. Модернізовані об'єкти теплоенергетики Кам'янець-Подільського приваблюють делегації міст, які прагнуть позбутися газової залежності. Нещодавно наш досвід вивчали колеги з Умані, які розпочинають цей шлях», – зазначає міський голова.

МИКОЛАЇВ

Світлодіодні дорожні знаки для безпеки пішоходів

Найнебезпечніші пішохідні переходи міста будуть позначені дорожніми знаками зі світлодіодним освітленням. Таку ініціативу керівництва сектора безпеки дорожнього руху управління патрульної поліції міста одностайно підтримали депутати Миколаївської міської ради.

На встановлення світлодіодних знаків з міського бюджету Миколаєва буде виділено близько 1,7 млн грн.

Проект реалізується з метою забезпечення безпеки дорожнього руху та зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод за участю пішоходів. При цьому графічний малюнок з LED-контуром буде розташований над проїзною частиною для захисту від вандалів.

БОБРИНЕЦЬКА ОТГ

На території громади розпочато будівництво сонячної електростанції

Поблизу села Дібрівка, яке входить до складу об'єднаної громади, розпочалися будівельні роботи зі спорудження сонячної електростанції – проекту з покращення енергетичної ситуації, який реалізується громадою.

Ще на початку червня 2016 року розпочалася співпраця Бобринецької міської ради (Кіровоградська область) з інвесторами, що виявили бажання побудувати сонячну електростанцію. Міська рада виділила земельну ділянку площею близько 30 га для розміщення сонячних панелей. Передбачається, що тут розміститься електростанція потужністю більше 10 Мвт.

Зведення сонячної електростанції сприятиме посиленню енергетичної незалежності Бобринецької ОТГ. Окрім того, після завершення будівництва в об'єднаній територіальній громаді буде створено 10-20 нових робочих місць.

ЖОВКВА

Місто відмовилось від опалення будинків і комунальних будівель газом

Опалення житлових будинків та об'єктів комунальної власності природним газом у місті Жовква Львівської області більше не здійснюється. Альтернативою стали твердопаливні котли, які працюють на тирсі і щепі та забезпечують місто теплом.

Представники міської влади пояснюють: «За добу модернізована котельня споживає до 25 кубів деревних відходів. Суттєво заощаджуємо на паливі і завдяки реконструйованій тепломережі». Відтак на опалувальний сезон у місті вистачає 2% деревних відходів, які виробляє Львівська область.

За останні три роки у реконструкцію комунального господарства місто вклало понад 1 млн євро. Завдяки грантам міжнародних організацій Жовкві вдалося утеплити дитячі сади, школи і поліклініки, модернізувати котельні та тепломережі.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНА

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

**ПРОЕКТ «РОЗРОБКА КУРСУ НА ЗМІЦНЕННЯ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ» (ПУЛЬС)**

ФАХОВІ СЕКЦІЇ АМУ ОБГОВОРЮЮТЬ «ЗАКОНОДАВЧІ КАРТИ» РЕАЛІЗАЦІЇ СЕКТОРАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ РЕФОРМ, РОЗРОБЛЕНИХ ПУЛЬСОМ

Асоціація міст України в рамках проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС), який реалізується за підтримки USAID, у 2017 році відновлює регулярні засідання фахових Секцій. Мета цих заходів – обговорення актуальних проблем галузі, обмін досвідом практикуючих спеціалістів, обговорення Стратегії розвитку галузі, підготовленої аналітиками ПУЛЬСу, та формування пропозицій щодо законодавчої карти реформування сектору.

Секція АМУ з питань освіти працювала у Первомайську

23-24 березня у м. Первомайську Миколаївської області працювала Секція АМУ з питань освіти. Учасники – представники органів управління освітою з 12 областей України.

Гостей міста привітала Первомайський міський голова **Л.Дромашко**. Голова Секції, начальник управління освіти Первомайської міської ради **Г.Остапенко** по знайомила учасників заходу з програмою та поділилась досвідом управлінської діяльності у галузі освіти, зокрема з питань змісту виховної роботи з формування громадянських цінностей особистості дитини засобами краєзнавства.

Аналітик Асоціації міст України **Л.Мозгова** доповіла про зміни в законодавстві галузі освіти. Зокрема, йшлося про постанови Кабінету Міністрів, якими внесені зміни до Положення про освітній округ, Порядку та умов надання освітньої субвенції з держбюджету місцевим бюджетам, Єдиної тарифної сітки, Порядку використання коштів, передбачених у держбюджеті для виготовлення випускних документів про освіту, Порядку надання щорічної грошової винагороди педпрацівникам навчальних закладів державної та комунальної форми власності. Крім того, Л.Мозгова детально розповіла про Концепцію реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року».

За круглим столом члени Секції обговорили законодавчу карту, що підготовлена Аналітичним центром АМУ на основі Секторальної стратегії реформування галузі, затвердженої на засіданні Правління АМУ 9 грудня 2016 року. Цей документ є важливим у системі освіти, оскільки визначатиме актуальність законодавчих змін та сприятиме реформуванню не тільки галузі, а й діяльності органів місцевого самоврядування. Він має відображувати усі децентралізаційні процеси, що відбуваються в Україні в освітньому просторі.

У ході дискусій було розглянуто всі пункти документа та напрацьовано положення щодо його вдосконалення, внесено ряд правок та пропозицій, які будуть враховані при розробці відповідних нормативно-правових актів.

Так, до законодавчої карти було внесено такі зміни:

- Замінено наказ Міністерства освіти і науки України № 772 від 13.06.2013 року «Про затвердження орієнтовних критеріїв оцінювання дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів» на актуальний документ, а саме на наказ Міністерства освіти і науки України № 67 від 30.01.2015 року «Про затвердження порядку державної атестації дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів». Визначено необхідність внесення змін до п. 9, зокрема щодо вивчення якості освіти, крім 11, у 4, 5 та 9 класах; щодо запровадження механізму суспільної оцінки ролі навчального закладу здобувачами освіти, починаючи з 14 – річного віку.
- Додано до нормативно-правових документів нові редакції Законів «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту».
- Запропоновано запровадити обов'язкову годину психолога для учнів 1–11 класів.
- Запропоновано започаткувати з метою вивчення причин професійного вигорання педагогічних працівників та попередження його наслідків у системі освіти діяльність акмеологічної служби.
- Прийнято рішення запровадити альтернативу фінансовій автономії навчального закладу, зокрема шляхом створення проектів бухгалтерської служби для декількох навчальних закладів як більш ефективної моделі забезпечення фінансування освіти.
- Запропоновано запровадити конкурсний відбір педагогічних працівників на посаду.
- Прийнято рішення визначити обов'язки та відповідальність засновників благодійних фондів, що діють в освіті.
- Прийнято рішення передбачити у Типових штатних нормативах посаду заступника директора з виховної роботи.

Під час засідання Секції відбулося обговорення важливих питань управлінської діяльності в галузі, зокрема йшлося про організацію навчання за концепцією Нової української школи; забезпечення пільгового підвезення дітей та педагогічних працівників; організацію харчування дітей та учнів (пільгових категорій); формування кадрової політики у галузі освіти; необхідність змін до типових штатних нормативів дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів; забезпечення виховної складової навчально-виховного процесу, соціально-психологічний супровід навчально-виховного процесу; проблеми організації та проведення ЗНО як ДПА; перспективи оновлення матеріально-технічної бази навчальних закладів; доведення освітньої субвенції, її профіцит та дефіцит у регіонах. Також обговорено питання щодо встановлення місцевих доплат педагогічним працівникам.

Окрім того, учасники запропонували до вивчення власний досвід, зокрема:

В управлінській сфері: щодо запрова-

дження системи електронного документообігу в системі освіти та діяльності лабораторії інформаційно-комунікаційних технологій на базі фізико-математичної гімназії № 17 (м. Вінниця); створення освітніх округів та управління освіти в ОТГ (м. Помічна Кіровоградської області); організація інклюзивного навчання, реорганізація та оптимізація мережі навчальних закладів міста (м. Одеса).

З питань змісту навчально-виховного процесу: організація інноваційної та дослідно-експериментальної роботи (м. Біла Церква Київської області, м. Миколаїв); запровадження здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховний процес (м. Березань Київської області); підготовка за кошти місцевого бюджету дітей до міжнародних конкурсів (м. Вінниця); організація білінгвального навчання у спеціалізованих школах, запровадження міського моніторингу якості освітніх послуг (м. Одеса).

З питань місцевого фінансування та організації освітніх проєктів: залучення ґрантів та благодійників (м. Умань Черкаської області, м. Хмельницький); реалізація громадських ініціатив шляхом упровадження «Бюджету громадських ініціатив» (м. Вінниця); планування бюджету освітньої галузі (м. Березань Київської області); встановлення місцевих виплат педагогічним працівникам, фінансування соціальних виплат в освіті на оздоровлення та харчування дітей (м. Одеса).

Секція фінансистів працювала у Львові

24-25 березня у Львові відбулося засідання Секції з питань місцевих фінансів, організоване спільно з Асоціацією фінансистів України. У роботі заходу взяли участь представники фінансових управлінь міських рад з різних областей України, а також представник Секретаріату Комітету Верховної Ради з питань бюджету **М.Криволап**, директор Центру впровадження децентралізаційної реформи АМУ **В.Мяглоход** та аналітик АМУ **І.Онищук**.

Секція працювала в рамках V Форуму місцевого самоврядування. Відкрив засідання Львівський міський голова, Голова Львівського РВ АМУ **А.Садовий**, який наголосив на важливості фінансової децентралізації як запоруки посилення спроможності громад.

М.Криволап розповіла про законодавчі ініціативи у сфері місцевих фінансів, актуальні законопроекти, що перебувають на розгляді бюджетного Комітету, та про хід бюджетного процесу 2017 року. Аналітик АМУ І.Онищук доповів про діяльність Асоціації у сфері місцевих фінансів та напрями роботи у поточному році. Він також проінформував учасників про підсумки та результати засідання Правління АМУ, яке відбулося у Києві 21 березня.

Засідання відбувалося у форматі круглого столу, тому фінансисти мали змогу дискутувати щодо проблемних питань місцевих бюджетів, обговорити фінансові перешкоди розвитку громад, поділитися досвідом та практиками роботи.

Учасники розглянули фінансові аспекти децентралізації влади: проблемні питання

виконання місцевих бюджетів, законодавчі ініціативи в сфері місцевих фінансів, фінансову складову Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування». Особлива увага була приділена питанню збереження ресурсної бази місцевих бюджетів, зокрема, щодо акцизного податку з продажу підакцизних товарів, казначейського обслуговування місцевих бюджетів, медичної субвенції, фінансування профтехосвіти, погашення заборгованості за середньостроковими позиками.

Засідання Секції фінансистів – це не тільки обговорення найбільш актуальних фінансових проблем місцевого самоврядування, але й платформа для генерування ідей та пошуку рішень щодо побудови ефективної бюджетної системи, що забезпечує баланс інтересів держави та місцевого самоврядування, ефективне виконання функцій органів місцевого самоврядування для задоволення потреб територіальних громад.

За результатами обговорень у Львові Асоціація фінансистів України рекомендувала:

- внести зміни до Податкового кодексу щодо відновлення акцизного податку з роздрібного продажу нафтопродуктів та не допустити прийняття законодавчих ініціатив щодо скасування акцизного податку з роздрібного продажу тютюнових виробів;
- запровадити пільгові тарифи на електроенергію для зовнішнього освітлення та міського електротранспорту в зв'язку зі значним навантаженням на місцеві бюджети через підвищення тарифів на електроенергію;
- невідкладно погасити заборгованість місцевих бюджетів перед державним бюджетом по середньострокових позиках;
- передати фінансування ПТУ на обласний рівень за рахунок субвенції з державного бюджету;
- збільшити обсяги освітньої та медичної субвенцій;
- передбачити в Державному бюджеті на 2017 рік субвенцію на компенсацію пільгового перевезення окремих категорій громадян;
- не допустити прийняття нормативно-правових актів, що звужують самостійність місцевого самоврядування, зокрема проекту постанови Кабінету Міністрів «Про затвердження Типового рішення про встановлення місцевих податків і зборів, Типового положення про оподаткування платою за землю, Типового положення про оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки».
- внести зміни до Бюджетного кодексу України щодо закріплення за місцевими бюджетами податку на доходи фізичних осіб з пасивних доходів з метою зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів, підвищення ступеня їх фінансової незалежності.

Зважаючи на необхідність удосконалення бюджетного законодавства в рамках проведення реформи місцевого самоврядування і територіальної організації влади для впровадження в Україні дієвої системи місцевих фінансів європейського зразка, засідання Секції фінансистів АМУ будуть проводитися регулярно в різних регіонах країни.

РОЗ'ЯСНЮЄ:**АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ****Чи потрібно подавати декларації керівникам комунальних підприємств та місцевих закладів бюджетної сфери?**

Відповідно до частини першої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції», декларації повинні подавати особи, зазначені у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 цього Закону.

У пункті 1 зазначені, зокрема, сільські, селищні, міські голови, інші посадові особи місцевого самоврядування, депутати місцевих рад.

У пункті 2 зазначені особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. У підпункті «а» до пункту 2 вказано, що це, зокрема, посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені у пункті 1 частини першої статті 3.

Комунальні підприємства, як такі, що утворюються місцевими радами і належать до комунальної власності, є юридичними особами публічного права.

Частиною третьою статті 65 Господарського кодексу України до посадових осіб підприємства віднесено керівника підприємства, головного бухгалтера, членів наглядової ради (у разі її утворення), виконавчого органу та інших органів управління підприємства відповідно до статуту. Передбачено, що статутом підприємства посадовими особами можуть бути визнані й інші особи.

Таким чином, керівник комунального підприємства, його головний бухгалтер, інші посадові особи підприємства, визнані такими законом або статутом підприємства, мають подавати декларації.

Щодо завідувачів комунальних дошкільних навчальних закладів, то, відповідно до частини п'ятої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції», на посадових осіб закладів, установ та організацій, які здійснюють основну діяльність у сфері освіти (крім керівників вищих навчальних закладів та їх заступників), дія цього закону в частині подання декларацій не поширюється.

Це саме стосується:

- посадових осіб сфери охорони здоров'я (крім керівників закладів охорони здоров'я центрального, обласного, районного, міського (міст обласного значення, міст Києва та Севастополя) рівня);
- посадових осіб сфер соціального обслуговування населення, культури, фізичної культури та спорту.

Чи повинні подавати е-декларацію спеціалісти органів місцевого самоврядування?

Так, якщо вони є службовцями місцевого самоврядування.

Частиною 1 статті 45 закону «Про запобігання корупції» передбачено подання декларацій особами, зазначеними у пункті 1 частини першої статті 3 зазначеного Закону. А той пункт 1 включає підпункт «в»: «державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування» - без виділення окремих категорій.

Термін «посадова особа місцевого самоврядування» є рівнозначним терміну «службовець місцевого самоврядування».

Пунктом 6 частини 3 Прикінцевих положень до нового закону «Про службу в органах місцевого самоврядування» передбачено у підпункті «в» пункту 1 частини третьої закону «Про запобігання корупції» слова «посадові особи місцевого самоврядування» замінити словами «... службовці місцевого самоврядування».

Після набуття чинності новим законом «Про службу в органах місцевого самоврядування» та розподілу відповідною радою працівників органів місцевого самоврядування на службовців органів місцевого самоврядування і обслуговуючий персонал працівники, віднесені до обслуговуючого персоналу, не повинні будуть заповнювати е-декларацій.

Який порядок припинення повноважень депутата міської ради у зв'язку з обранням його депутатом районної, обласної ради?

Відповідно до пункту 5 частини першої статті 5 закону «Про статус депутатів місцевих рад» у разі обрання депутата депутатом іншої ради його повноваження припиняються на підставі офіційних документів (ці слова у множині стосуються всіх наступних пунктів разом) чи офіційного документа, що стосується саме цієї підстави, без прийняття рішення радою.

Обов'язковим офіційним документом тут має бути особиста заява депутата. «Особисто» ми розуміємо так, що депутат пише її від руки, ставить підпис і особисто приносить в раду. До заяви може бути додано копію рішення обласної ТВК про обрання його депутатом обласної ради. Але це, на нашу думку, необов'язково. Адже прямо законом не вимагається.

Заяву слід зареєструвати в заведеному в раді порядку.

Невідкладно, як це вимагається частиною першою статті 49 закону «Про місцеве самоврядування в Україні», про припинення повноважень депутата необхідно надіслати офіційне повідомлення міській ТВК.

Про складення депутатом повноваження доцільно оголосити на найближчому пленарному засіданні міської ради і це зафіксувати в протоколі сесії.

Який орган місцевого самоврядування має фінансувати харчування учнів, якщо навчальні заклади розташовані на території міста та підпорядковані районній держадміністрації?

Відповідно до статті 89 Бюджетного кодексу України видатки на загальну середню освіту, зокрема загальноосвітні навчальні заклади, здійснюються з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад. Згідно зі статтею 25 Закону України «Про освіту» організація та відповідальність за харчування у навчальних закладах комунальної форми власності покладається на місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, яким підпорядковані навчальні заклади, керівників навчальних закладів. Оскільки навчальні заклади, розташовані на території міста, підпорядковуються органу управління освітою районної державної адміністрації, вважаємо, що організація харчування дітей, у тому числі пільгових категорій, належить до компетенції районної державної адміністрації і має здійснюватися виключно з районного бюджету.

Чи повинна особа, затверджена на посаді заступника сільського, селищного, міського голови складати мандат депутата районної, обласної ради?

Відповідно до частини 3 статті 51 закону «Про місцеве самоврядування в Україні» заступник голови є членом виконавчого комітету ради за посадою.

Відповідно до частини 7 тієї самої статті на заступника голови, як на члена виконавчого комітету, що працює у ньому на постійній основі, поширюються вимоги щодо обмеження сумісності його діяльності з іншою роботою (діяльністю), встановлені цим же Законом для сільського, селищного, міського голови.

Відповідно до частини 4 статті 12 того ж закону сільський, селищний, міський голова не може бути депутатом будь-якої ради.

Отже, й заступник не може бути депутатом будь-якої ради. І особа, погодившись стати заступником сільського, селищного, міського голови, має скласти мандат депутата районної чи обласної ради.

Чи віднесено посаду міського голови міста районного значення до посад з підвищеним рівнем корупційних ризиків?

У «Переліку посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків», затвердженому рішенням № 2 НАЗК від 17.06.2016 р., посади міських голів міст як обласного, так і районного значення відсутні.

Пунктом 1 «Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком», затвердженого постановою КМУ від 25 березня 2015 р. № 171, до посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, віднесено посади, які частиною першою статті 14 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» віднесені до першої - третьої категорій. Однак посада міського голови міста районного значення віднесена до четвертої категорії.

Виходячи з цього, посада міського голови міста районного значення чинним законодавством не віднесена ні до посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, ні до посад з підвищеним корупційним ризиком.

Чи може державний службовець перейти на службу в органи місцевого самоврядування без конкурсу?

Чинним законом «Про службу в органах місцевого самоврядування» таке не передбачено.

Однак див. закон «Про державну службу», стаття 22 частина 6:

«6. Під час передачі або делегування повноважень і функцій від державного органу до органу місцевого самоврядування переведення державного службовця на посаду служби в органах місцевого самоврядування здійснюється без обов'язкового проведення конкурсу в разі відповідності його професійної компетентності кваліфікаційним вимогам до відповідної посади та за умови вступу на службу вперше за результатами конкурсу».

В подібному випадку можна цією нормою скористатися.

Наприклад, утворилася ОТГ, виконавчий орган якої тепер виконує на своїй території функції, які раніше виконувала РДА. Значить службовець, що займався цим в РДА, може бути переведений для виконання тих самих функцій до виконавчого органу ОТГ без конкурсу.

**УВАГА! КОНСУЛЬТАЦІЮ ЕКСПЕРТІВ АМУ МОЖНА ОТРИМАТИ,
НАДІСЛАВШИ ЗАПИТ У БЛОЦІ “КОНСУЛЬТАЦІЇ”
НА САЙТІ АСОЦІАЦІЇ AUC.ORG.UA**

*Європейський досвід

Досвід та політика європейських міст щодо прозорого управління і залучення громадян до прийняття рішень

Нант, Франція

«Великі дебати» про долю річки Луара

Нант розташований на берегах найдовшої річки у Франції - Луари. Протягом багатьох століть місто було крупним центром кораблебудування, тут була сконцентрована важка промисловість і воно було ключовим гравцем в глобальній морської торгівлі.

Коли ці традиційні галузі зникли з економіки міста у 1970-х роках, воно наче повернулося спиною до річки.

Интерес до Луари відродився за останні 25 років через розвиток культури та творчих галузей, озеленення берегів. У 2014 році новобраний мер Нанта Йоханна Ролланд та мери 23 міст, що входять до ради метрополії Нант, домовилися відкрити нову главу в історії річки і заново визначити її роль та місце у розвитку міста. Отже, було прийнято рішення напрацювати спільне бачення через «великі дебати» з залученням широкого кола зацікавлених сторін - громадян, установ, асоціацій, економістів, екологів та інших.

У період з жовтня 2014 року по травень 2015 року, зацікавлені сторони були запрошені до спільної роботи з чотирьох питань, пов'язаних з Луарою:

- використання і практики (святкові та розважальні заходи, природна і культурна спадщина, пішохідний та велосипедний рух);
- економіка та зелені зони (нові види діяльності, біорізноманіття, екологічні аспекти);
- мобільність та інфраструктура (мости, дороги тунель);
- привабливість і урбаністична якість: нові можливості для міських проектів.

За ці вісім місяців, незалежна комісія у складі п'яти представників громадянського суспільства і трьох політиків провела «велику дискусію», забезпечуючи ефективність та прозорість процесу вироблення спільних рішень.

Для збирання різноманітних точок зору було запропоновано різні форми участі, головним чином – через спеціальний веб-сайт. Особисті інтерв'ю також застосовувались. Загалом 40 тис. людей взяли участь у дискусії, результатом якої стали 791 письмова пропозиція, 116 книг, чотири зустрічі зацікавлених сторін, 14 експертних слухань, а також «день громадян», в якому одночасно взяли участь 260 громадян у п'яти містах, які працювали над чотирма питаннями і надали пропозиції.

Незалежна комісія проаналізувала всі позиції та напрацювала 30 рекомендацій, яким рада метрополії зобов'язалася слідувати.

«Великі дебати» виявилися потужним стратегічним інструментом для заохочення діалогу влади і громади і громадян між собою. Активною участю у формуванні

майбутнього свого власного міського середовища міські жителі довели ефективність і корисність відкритого та учасницького управління.

За підсумками експертів, «великі дебати» у Нанті це:

- спільне бачення, яке поділяють набагато більше людей завдяки дорадчій моделі, яка гарантує якість дискусії;
- можливість «вдихнути» нову енергію в майбутнє міста;
- тридцять практичних зобов'язань влади щодо подальших дій;
- діяльність незалежної комісії;
- новий спосіб для установ та політиків виробляти публічні рішення з врахуванням позиції громадянського суспільства.

Гданськ, Польща

Політика відкритості

Гданськ – це велике місто що є центром зростання інформаційно-комунікативних технологій, науково-дослідницької сфери, різноманітних стартапів. Жителі покладають великі надії на активний розвиток свого міста. Для того, щоб відповідати цим очікуванням, муніципальні лідери вирішили посилити залучення громадян у процеси прийняття рішень і підвищити їх довіру через участь і взаємодію, спираючись на збільшення обсягу відкритих даних і консультації з громадськістю.

Результатом є збільшення поінформованості жителів про те, як місто розвивається, і можливість безпосередньо брати участь в місцевому управлінні.

Гданськ розвиває свою політику відкритості кількома способами.

По-перше, шляхом обміну наборами даних, коли це можливо. Наприклад, місто публікує інформацію про суми, витрачені на облаштування міста та інші цілі в інтерактивному та легкому для розуміння форматі. На спеціальному порталі громадяни можуть задавати питання і отримувати відповіді безпосередньо від влади. Вихідні дані (у форматі XML) також доступні для подальшої обробки.

Місто також розвиває свої власні веб-додатки, щоб продемонструвати потенціал відкритих даних, і закликає незалежних IT-фахівців використовувати їх. Експлуатуючи відкриті дані, жителі можуть легко знайти місця в місті, де можуть бути посаджені дерева або мають бути перероблені відходи.

Дані, які готує та відкриває місто:

- вільно доступні для використання та републікації для будь-яких цілей
- достовірні та своєчасні
- всеохоплюючі та прозорі
- структуровані для автоматичної обробки та веб-сайтів
- прості у використанні.

По-друге, Гданськ залучив городян до консультацій щодо муніципальної стратегії на період до 2030 року, а також по бюджетах проектів в місті і його районах.

Діти також були запрошені взяти участь у публічних консультаціях у якості майбутніх дорослих жителів. Також були організовані круглі столи для обговорення проблемних питань та голосування за можливі рішення, у яких взяли участь жителі, експерти, представники наукової спільноти, міські чиновники.

Відкриті дані можуть збільшити прозорість, довіру та ефективність, якщо використовуються за підходом знизу-доверху, коли громадяни залучені від самого початку і можуть зрозуміти, про що йде мова. Жителі Гданська тепер мають більше прямих зв'язків з обраними представниками. Більше 3 тис. людей взяли участь у круглих столах щодо стратегії 2030.

Інші міські ініціативи включають громадські панельні дискусії, де жителі разом з експертами обговорюють зміни клімату і готують спільні рекомендації для влади; учасницький бюджет, де городяни вирішують, як розподілити певні частини муніципального бюджету.

Відень, Австрія

Громадське використання вільного простору у місті

Метою нової програми австрійської столиці є сприяння багаторазовому використанню місць загального користування різними групами громадян.

Місто заохочує людей використовувати простір перед своїми будинками, приховані і невикористані місця

по сусідству, і навіть на вулицях, для такої діяльності, як створення невеличких зон відпочинку біля тротуарів (так званих «parklets»), колективного садівництва, спорту, ігор або проведення громадських заходів. Проект фінансується за рахунок бюджету міста департаментом муніципального планування і використання землі Відня (МА 21). Реалізує проект асоціація Місцевий Порядок Денний-21 у співпраці з громадянами, малими підприємствами, асоціаціями та школами. Бюджет проекту, розрахованого на 2015-2018 роки, складає € 200 000 на рік.

Щоб отримати фінансування, суб'єкти громадянського суспільства, малі підприємства або школи можуть представити свої ідеї щодо використання публічних місць в некомерційних цілях через певну діяльність, або встановлення обладнання, влаштування «parklets» тощо. Журі, до складу якого входять представники різних адміністративних відомств, відбирає проекти для реалізації. Автори проектів отримують фінансування в обсязі до € 4000 і допомогу з боку місцевої асоціації Місцевий Порядок Денний-21.

У 2015 році з поданих 124 проектів було відібрано 49, з яких реалізовано 31. У 2016 році було впроваджено 48 проектів, в тому числі 16, відібраних у попередньому році. Громадянське суспільство стає все більш зацікавленим у цій програмі. Консультування та залучення різних міських департаментів до журі сприяє взаєморозумінню.

В рамках цієї програми було ініційовано, наприклад, використання парковок у

якості «parklets». В іншому районі вулиці, тимчасово закриті для руху, стануть місцем проведення заходів громади. Таким чином зміцнюються контакти між людьми і формується відчуття спільності. Деякі з цих проектів також демонструють, як громадські місця можуть змінитися у майбутньому.

Амстердам, Нідерланди

Місто відкриває демократичний процес

Амстердам має власне бачення, як зробити демократію на місцевому рівні більш динамічною та інтерактивною.

Розпочавши з маленьких пілотних проектів, місто вчиться, як найкращим чином мобілізувати громадян і забезпечити їх участь. Головна його

мета – розробити набір інструментів співпраці, який дозволить масштабувати підхід до відкритого управління.

У 2015 році Амстердам був названий першим в Європі містом «Загального доступу» (ShareNL, Нідерландська мережа економіки спільної участі). Ця нагорода визнає неупереджений підхід міста до нових, кооперативних бізнес-моделей.

Останній проект «Відкритий район» (OpenBorough) був започаткований в районі Амстердам-Захід з метою тестування електронних он-лайн інструментів в поєднанні з реальною взаємодією, що дозволить тісніше співпрацювати з громадянами.

Проект спрямований на стимулювання людей до обміну ідеями, голосування або дій на користь свого району. В той же час, він покликаний привчити державних службовців використовувати у своїй роботі нові процеси та методології.

«Відкритий район» розпочався як пілотний проект з бюджетом 225 тис. євро, який реалізовувала невеличка інноваційна команда, залучаючи громадян до різноманітних міні-проектів. У подальшому ця діяльність лягла в основу новоствореної міської системи е-участі.

Першим експериментом стало залучення жителів до питань редизайну внутрішнього облаштування тунелю для велосипедів. Замість запрошення одного-двох художників, влада прийняла рішення відкрити можливість всім бажаючим завантажити на спеціальний сайт креслення або ескіз, а потім голосувати за певне рішення.

Оскільки все більше людей можуть брати участь у громадських консультаціях, влада міста Амстердам нині має не меті:

- підвищити легітимність таких дій, прийнявши відповідні рішення;

- стимулювати активну громадянську позицію жителів районів;

- скоротити витрати;

- сприяти тому, щоб демократія участі була інтегрована у політику всіх районів міста.

Пігготовлено за матеріалами сайту <http://www.eurocities.eu>

Громада ґаздує. Після об'єднання бюджет Верхнянської ОТГ зріс у 10 разів

Верхнянська ОТГ утворилася восени 2015 року. До неї увійшло 12 населених пунктів Калуського району Івано-Франківської області. Нині штат апарату сільської ради налічує 41 людину. При сільраді створили центр соціальних служб для молоді, територіальний центр допомоги самотнім громадянам, центр надання адміністративних послуг і комунальне підприємство «Верхнянський господар». Очолив громаду **Микола Філіпович**, який до того чотири каденції поспіль був сільським головою села Верхня. Незважаючи на великий досвід, каже, спершу були труднощі, але на сьогодні громада справляється добре. Детальніше в інтерв'ю Івано-Франківського тижневика «Репортер».

«Чесно кажучи, в мене був великий страх щодо цього об'єднання, – говорить Філіпович. – Та головне – мати людей, які тобі допоможуть. У мене такі люди є. Мій перший заступник – фінансист, фахівець з економічних питань. Другий – будівельник, відповідає за інфраструктуру».

Після об'єднання пройшло трохи більше року. Бюджет Верхнянської громади зріс у **10 разів**. Тобто якщо раніше на всі 12 населених пунктів він становив десь 4 млн грн, то зараз – 40 млн. Ці кошти спрямували на ремонт доріг, будівництво водогону, капітальний ремонт шкіл, дитсадків та амбулаторій.

«З утворенням ОТГ ми стали фінансово незалежні, – говорить перший заступник сільського голови **Іван Кавчак**. – Крім того, отримали більше повноважень. Зараз нам підпорядковані всі комунальні та бюджетні установи, що є на території громади. Іншими словами, ми повноцінні господарі на своїй землі».

Спершу місцева влада вирішила зробити ремонт у всіх школах, на сьогодні їх є сім. Десь відремонтували спортзал, десь замінили вікна на енергоощадні, а десь модернізували опалення. Кажуть, почали з того, що було найнеобхідніше. У селі Степанівка відкрили новий дитячий садочок, ще два планують у Негівцях і Довгому Войнилові. Роботи там уже майже завершені, залишилося тільки закупити інвентар.

«А в селі Болохів ми збираємось відкрити стаціонарний оздоровчий табір для дітей, – говорить Микола Філіпович. – Хочемо поставити альтанки, облаштувати спортмайданчики. Досі там не було умов для відпочинку дітей».

Усе це буде робитися силами громади, адже, за словами сільського голови, цьогогорічної освітньої державної субвенції вистачить тільки на зарплати педпрацівникам. Усі інші витрати на освіту лягають на плечі місцевого самоврядування.

«Ми поки справляємось, але не кожен бюджет може потягнути такі навантаження, – стверджує Іван Кавчак. – Якось один високопосадовець, не хочу називати прізвища, дорікнув, що нас ніхто не змушував ремонтувати й відкривати садки. Звісно, прикро таке чути...

Ще зробили капітальний ремонт в амбулаторії села Довгий Войнилів, грошей забракло лише на водозабезпечення. Втім цього року роботи планують завершити. Також минулоріч відремонтували фельдшерсько-акушерські пункти в селах Негівці та Гуменів. А в ФАПх сіл Болохів і Степанівка провели опалення. Цього року планують капітальний ремонт амбулаторії села Верхня.

«Крім того, ми закупили шість елект-рокардіографів, пульсоксиметри (прилади для вимірювання рівня кисню в крові) та сумки для медикаментів», – додає перший заступник голови ОТГ.

Протягом року в усіх населених пунктах, що об'єдналися в громаду, встановили центральне освітлення вулиць. У селі Верхня побудували центральний водогін, бо була проблема із питною водою. Частково зробили капітальний ремонт доріг.

«У кожному селі, якщо це навіть 500 метрів, ми зробили асфальтне чи бетонне покриття, – каже Микола Філіпович. – До прикладу, в селі Гуменів відремонтували три вулиці, а раніше там болото було по коліна. Натомість є проблема з центральними дорогами, бо вони перебувають на балансі Служби автомобільних доріг області, тож ми не маємо повноважень їх ремонтувати».

Крім того, скаржиться війт, є три села, що не мають сполучення з центральною садибою. Якщо людям потрібно в сільську раду, то вони мусять спершу їхати до Калуша, а звідти вже добиратись у Верхню.

«На місці дороги, яка колись об'єднувала наші села, тепер суцільні руїни, хіба на танку їхати, – говорить Філіпович. – Ми готові навіть до співфінансування, аби лиш ту дорогу зробили, але Служба автодоріг мовчить».

Верхнянці кажуть, що в них є багато планів на майбутнє, але розголошувати їх не поспішають, бо ще не відомо, чи ті плани зможуть втілитися в життя. Єдине, що точно хочуть про-

сити обласну владу, аби допомогли їм облаштувати новий адмінбудинок, бо у старій сільраді тепер нема де розвернутися.

«Ми вже відремонтували приміщення, яке стояло порожнім майже 25 років, – говорить Микола Філіпович. – Та нам потрібен інвентар і комп'ютерна техніка. Хотілося б, щоб нам із цим трохи допомогли».

Ірина Гаврилюк

Джерело: <http://report.if.ua>

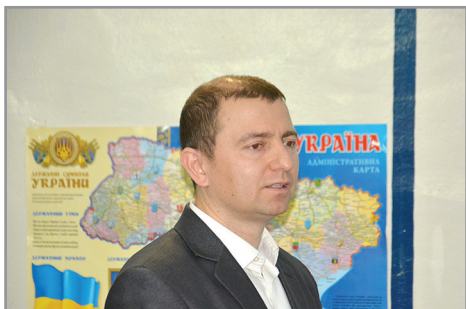

Іллінівський сільський голова Володимир Маринич: «Першим бути завжди важко, але почесно та цікаво»

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Відразу після складання присяги Володимир Маринич, Іллінівський сільський голова (Донецька область), дав інтерв'ю обласній газеті «Знамя индустрии».

Володимире Олександровичу, Ви стояли біля витоків створення Іллінівської територіальної громади. Наскільки важким і тернистим був цей шлях?

Відразу після прийняття в Україні законів про адміністративно-територіальну реформу у Костянтинівському районі серйозно задувалися, який обрати шлях: або повністю погодитися з запропонованими зверху рекомендаціями, або розробити власний, що враховує інтереси наших жителів. Спершу пропонувалося сформувати єдину громаду, до якої мав увійти весь район разом з Костянтинівкою.

Через ряд причин не вдалося реалізувати цю ідею. Тоді перейшли до реалізації іншого сценарію. Не буду надто деталізувати процес, просто розповім, що вийшло. Це - Іллінівська об'єднана територіальна громада, до якої увійшли території дев'яти колишніх сільрад: Іллічівська, Артемівська, Зорянська, Катеринівська, Новополтавська, Олександро-Калинівська, Полтавська, Правдівська, Тарасівська. Чому саме цей варіант отримав погодження і підтримку? Всі розрахунки, глибокий та багатосторонній аналіз показали, що у новоствореній громаді є певні фінансові та матеріальні ресурси, за умови умілого використання яких об'єднання може стати самодостатнім та успішним.

Наскільки відомо, до цього було виконано велику роботу з формування програми розвитку громади, пошуку джерел фінансування реалізації її заходів...

Враховуючи, що держава гарантувала підтримку нових територіальних об'єднань, важливо було максимально використати цю ситуацію на користь громадян. Планується виготовлення проектно-кошторисної документації на ряд об'єктів та комунікацій, розташованих у громаді. Зокрема, це амбулаторія в Іллінівці, водяна свердловина у Полтавці, газопровід у Плещеївці, клуб у Олександро-Калинівці, створення парків у чотирьох селах. Повідомлю також, що лише на реалізацію інших, розроблених у 2016 році проектів, сподіваємося залучити 80 мільйонів гривень, а якщо вдасться доробити всю заплановану документацію, розраховуємо

на надходження з різних джерел до 150 мільйонів гривень.

Наскільки складним є кадрове питання, адже, з одного боку, без скорочення штатів у колишніх сільрадах не обійтись, а, з іншого боку, потрібно укомплектувати апарат новими спеціалістами?

Намагаємося максимально дотриматися балансу. До кожного випадку намагаємося підходити індивідуально. На місцях не рубимо з плеча, а прагнемо максимально зберегти робочі місця. Наприклад, у розпорядження кожного старости залишився автомобіль, а це означає, що не ліквідовано жодної водійської вакансії. Що стосується комплектації апарату сільради, то ми лише на початку шляху. Нам потрібні кваліфіковані фінансисти, бухгалтери, юристи тощо.

Оскільки Іллінівка тепер стає адміністративним центром громади, потрібно удосконалювати її інфраструктуру.

Наскільки мені відомо, у селі є застарілі проблеми з електропостачанням та водопостачання, потребують ремонту дороги. Хоча ці питання актуальні й для інших населених пунктів. Отже, будемо міркувати не лише про розвиток Іллінівки, але й всіх інших сіл нашої громади.

Нині при всій законодавчій самостійності громади вона не може остаточно розірвати зв'язки з районом.

Безумовно. Адже, наприклад, до цього часу школи та лікувальні заклади перебувають в управлінні відділу освіти райдержадміністрації та районного центру медико-санітарної допомоги. Сподіваємося ці об'єкти перевести на баланс нашої громади вже у червні, а формування всієї інфраструктури завершити до кінця цього року. Можливо, до того часу на базі інших сільрад району буде створена хоча б ще одна громада. А поки я розумію, що першими бути завжди важко, але почесно та цікаво.

Володимир Швець

Джерело: <http://zi.dn.ua>